

Zadanie

*„Model normatywny podnoszenia kompetencji cyfrowych w szkołach wyższych”
finansowane w ramach dotacji celowej pochodzącej ze środków Ministerstwa
Edukacji i Nauki na podstawie Umowy Nr MEiN/2023/CTC/2625*

Sztuczna inteligencja i jej wykorzystanie w administracji

Prelegent:
dr hab. Prof. US Aleksandra
Monarcha - Matlak

UKSW
UNIWERSYTET KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

CLTC Centrum Liderów
Transformacji Cyfrowej

AI

W dobie funkcjonowania współczesnego społeczeństwa informacyjnego coraz większą rolę odgrywa sztuczna inteligencja (artificial intelligence) (dalej: AI) wzrasta również jej popularność. Dzięki sztucznej inteligencji pozyskiwane są i przetwarzane dane pozwalające na prowadzenie analiz, sporządzanie raportów oraz natychmiastowy dostęp do tych danych. Wszystko to w efekcie końcowym ułatwia podejmowanie decyzji i wybór najkorzystniejszego rozwiązania. W dzisiejszej rzeczywistości urzędnicy starają się podejmować decyzje, które stworzą pozytywne zmiany dla ich lokalnej społeczności, muszą tym samym uwzględniać wielką ilość danych. Opracowanie takich danych i dokonanie pewnych wyborów, a następnie ich wyjaśnianie obywatelom jest bardzo skomplikowanym procesem.

AI

Współcześnie to właśnie sztuczna inteligencja obejmuje coraz większą liczbę usług dla ludności, w tym także kwestie polityki socjalnej. Chcąc osiągnąć wzrost efektywności i oszczędności administracja może wykorzystywać sztuczną inteligencję również w ramach swoich rutynowych procedur administracyjnych - przez rutynowe procedury należy rozumieć zadania powtarzalne, dające się opisać algorytmami. Z analizy dokonanej przez sztuczną inteligencję mogą skorzystać prawie wszystkie rodzaje działalności administracji. Opracowanie solidnej podstawy prawnej dla sztucznej inteligencji umożliwi administracji korzystanie z nowych możliwości w miarę się ich pojawiania. Podstawą jest współpraca i dzielenie się informacjami. Siłą napędową jest sztuczna inteligencja i to zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym. Sztuczna inteligencja umożliwia uzyskanie dostępu do danych, o których często nie wiedzieliśmy, że w ogóle istnieją.

AI

Dostarcza zupełnie nowych danych co sprawia, że podejmowane decyzje będą korzystniejsze. AI pozwala również zaoszczędzić administracji pieniądze, zmniejszyć koszty pracy, sprawniej zarządzać zasobami, umożliwia urzędnikom lepsze zarządzanie i utrzymywanie złożonych zbiorów danych, co daje w efekcie końcowym więcej czasu pracownikom na poświęcenie się ich właściwym, kreatywnym zadaniom. Sztuczna inteligencja zawsze jednak powinna pozostawać wyłącznie narzędziem dla wsparcia decyzji, nie powinna zastępować ludzi ani zwalniać ich z odpowiedzialności za podjęte decyzje. Każdy proces decyzyjny wykorzystujący sztuczną inteligencję powinien mieć wyraźną podstawę prawną oraz dodatkowe zabezpieczenie w postaci pozwolenia lub zezwolenia na automatyczne podejmowanie decyzji.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Unijne regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji

Unia Europejska dysponuje silnymi ramami regulacyjnymi, które określają globalne standardy w odniesieniu do sztucznej inteligencji. Ze względu na dużą liczbę rezolucji, sprawozdań, komunikatów, wytycznych, strategii - dotyczących sztucznej inteligencji oraz ograniczone ramy redakcyjne tego opracowania, przedstawione zostaną tylko wybrane akty związane z tematem AI.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Unijne regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji

Jednym z ważniejszych aktów dotyczących sztucznej inteligencji jest przedstawiony dnia 25 kwietnia 2018 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów -Sztuczna inteligencja dla Europy. Wskazana strategia na rzecz sztucznej inteligencji uwzględnia wymiar społeczny, gospodarczy wraz ze zwiększeniem inwestycji w badania naukowe, innowacje i zdolności dotyczące AI w całej Unii.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Unijne regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji

Kolejnym ważnym aktem poświęconym sztucznej inteligencji jest Biała Księga Komisji Europejskiej w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania. W Księdze wskazano, że obecny i przyszły zrównoważony wzrost gospodarczy i dobrobyt społeczny Europy w coraz większym stopniu opiera się na danych. Sztuczna inteligencja to jedno z najważniejszych zastosowań administracji i gospodarki opartej na danych. W Białej Księdze przyjęto, że sztuczna inteligencja to zbiór technologii łączących dane, algorytmy i moc obliczeniową.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Unijne regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji

Celem podstawowym przepisów unijnych jest zapewnienie pełnej ochrony danych osobowych. Dla przykładu: unijne ogólne rozporządzenie o ochronie danych zapewnia wysoki stopień ochrony danych osobowych i wymaga wdrożenia środków mających na celu zapewnienie ochrony danych już w fazie projektowania oraz domyślnie. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych zawiera także przepisy dotyczące podejmowania decyzji opartych wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu danych, w tym profilowaniu. Ogólne rozporządzenie ustanawia zakaz podejmowania decyzji wyłącznie na podstawie automatycznego przetwarzania danych.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Polskie regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji.

W polskim systemie prawnym brakowało dotychczas odrębnych i szczegółowych regulacji dotyczących AI. Stworzenie spójnej regulacji w nowej przestrzeni cyfrowej jest trudnym zadaniem i dużym wyzwaniem dla polskiego ustawodawcy, chociażby ze względu na ciągły rozwój technologii. Polskie prawo reguluje przede wszystkim podpisywanie decyzji podpisem elektronicznym lub pieczęcią elektroniczną. Nie uregulowano kwestii podejmowania decyzji przez sztuczną inteligencję, nie wskazano czy w przyszłości miałyby samodzielnie podejmować decyzje czy tylko wspomagać urzędników. Jak więc wygląda sytuacja obecnie, jakie obowiązują regulacje prawne dotyczące wykorzystania sztucznej inteligencji do podejmowania decyzji w Polsce.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Polskie regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji.

Analizując polskie regulacje dotyczące automatycznego podejmowania decyzji, warto przytoczyć uchwałę nr 196 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia „Polityki dla rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce od 2020” w której wskazano, że społeczeństwa, które będą wytwarzać i skutecznie wdrażać nowe rozwiązania, zwłaszcza w obszarze sztucznej inteligencji, będą się cieszyć wyższym poziomem rozwoju od tych, które będą je jedynie wykorzystywać na zasadach odtwórczych. Kluczowe jest to, żeby tworzone rozwiązania AI zawsze służyły człowiekowi, na pierwszym miejscu stawiając jego godność i prawa. Rozwiązania AI mają usprawnić efektywność działania administracji rządowej i samorządowej.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Polskie regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji.

Dzięki AI procesy, które musiały być realizowane przez wielu urzędników, dziś już mogą być częściowo zautomatyzowane. Jednocześnie zadaniem administracji publicznej powinno być wyznaczenie standardów wdrożeń rozwiązań AI w szczególności zapewniających poszanowanie etyki AI, ochronę praw obywateli i podnoszenie jakości oferowanych usług publicznych. Wśród celów krótkoterminowych do 2023 r. przyjęto konieczność wypracowania reguł przejrzystości, audytowania i odpowiedzialności za wykorzystanie algorytmów przez administrację publiczną.

Sztuczna inteligencja dla wsparcia decyzji

Polskie regulacje prawne dotyczące sztucznej inteligencji w procesie podejmowania decyzji.

Podsumowując należy stwierdzić, że nie ma w polskim porządku prawnym zakazu wydawania decyzji przez sztuczną inteligencję. Podstawą prawną decyzji jest przepis prawa powszechnie obowiązującego, wyraźnie wymieniony w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dodatkowo Polska Konstytucja w art.7 wskazuje, że organy władzy publicznej działają na podstawie prawa i w granicach prawa. Algorytmy wykorzystywane podczas wydawania decyzji zawsze muszą być pod kontrolą organu administracji publicznej czyli człowieka, a adresat takiej decyzji musi być poinformowany kto wydał decyzję, człowiek czy algorytm.

Dziękuję za uwagę.

